

ΕΛΓΑΡΔΟΥ ΠΟΕ

ΜΟΡΕΛΛΑ

Διήγημα.

Διὰ τὴν φίλην μου Μορέλλαν ἡσθάνο-
μην βαθυτάτην, ἀλλὰ καὶ παράδοξον συμ-
πάθειαν. Εἶχον γνωρίσει αὐτὴν τυχαίως
πρὸ πολλῶν ἐτῶν καί, ἀπὸ τῆς πρώτης
συναντήσεως ἡμῶν, ἡ ψυχὴ μου ἡσθάνθη
φλόγας, αἵτινες ἦσαν αὐτῇ ἄγνωστοι πρὶν.
ἄλλ' αἱ φλόγες αὗται δὲν ἦσαν αἱ τοῦ
ἔρωτος, καὶ ὑπῆρξε διὰ τὸ πνεῦμά μου
πικροτάτη βάσανος ἡ πάντοτε αὐξοῦσα
πεποίθησις ὅτι οὐδέποτε θὰ ἡδυνάμην νὰ
ὀρίσω τὸν ὅλως ἐξαιρετικὸν χαρακτήρα
τῶν, ἡ νὰ συστηματοποιήσω τὴν εὐσταθῆ
ἔντασίν των. Καὶ ὁμως, ἡ τε Μορέλλα
καὶ ἐγὼ εὐρέθημεν ἐν ἀμοιβαίᾳ ἀρμονίᾳ
καὶ ἡ τύχη ἤνωσεν ἡμᾶς ἐνώπιον τοῦ
ἱεροῦ βωμοῦ. Ἐγὼ οὐδέποτε ἐλάλουν περὶ
πάθους· οὐδ' ἀπαξ κἂν ἐσκέφθην περὶ ἔ-
ρωτος καὶ ὁμως ἐκείνη, φεύγουσα τὴν κοι-
νωσίαν καὶ προσκολλημένη εἰς ἐμὲ μόνον,
μὲ καθίστα εὐτυχῇ. Εἶναι εὐτυχῆς ὁ ὕψι-
στάμενος τὴν γοητείαν... ἀλλὰ καὶ ἡ
ὄνειροπόλησις δὲν εἶναι ἐπίσης εὐτυχία;

Ἡ Μορέλλα ἦτο πολυμαθεστάτη καί,
ὡς ἐλπίζω ὅτι θὰ ἀποδείξω, αἱ γνώσεις
τῆς δὲν ἐφαίνοντο δευτέρας τάξεως· ἡ
ἰσχὺς τοῦ πνεύματος αὐτῆς ἦτο τερα-
στία. Ἀνεγνώρισα τοῦτο ἀμέσως καὶ πολ-
λάκις ἐγενόμην μαθητὴς τῆς. Ἐν τού-
τοις, δὲν ἐβράδυνα νὰ ἐννοήσω ὅτι ἡ Μο-
ρέλλα, ἴσως ἔνεκα τῆς ἐν Πρεσβυτέρῳ
συμπληρωθείσης ἐκπαιδεύσεώς της, ἡρμή-
νευεν ἐνώπιόν μου πλεῖστα ὅσα τῶν θεο-
σοφικῶν ἐκείνων συγγραμμάτων, ἅτινα
θεωροῦνται γενικῶς ὡς τὸ ἄνθος τῆς πρώ-
της γερμανικῆς γραμματολογίας. Τὰ βι-
βλία ταῦτα, διὰ λόγους, οὓς ἐγὼ δὲν
ἡδυνάμην νὰ ἐννοήσω, ἀπετέλουν τὰς
σταθεράς καὶ προσφιλεῖς μελέτας της.
— Ἄν δέ, προϊόντος τοῦ χρόνου, ἀπετέ-
λεσαν καὶ τὰς ἰδικὰς μου, τοῦτο δέον ν'
ἀποδοθῇ εἰς τὴν ἀπλὴν, ἀλλ' ἀποτελε-
σματικὴν ἐπίδρασιν τῆς ἔξεως καὶ τοῦ
παραδείγματος.

Ἄν δὲν ἀπατώμαι, εἰς ταῦτα τὸ λογι-
κόν μου οὐδὲν σχεδὸν ἀνείμιγν. Αἱ πε-
ποιθήσεις μου — ἂν ἐννοῶ ἑαυτὸν — οὐ-
δόλως ἐβασίζοντο ἐπὶ τοῦ ἰδανικοῦ, καὶ
οὐδεὶς θὰ ἡδύνατο ν' ἀνακαλύψῃ — ἂν μὴ
ἀπατώμαι μεγάλως — ἐν τοῖς ἀναγνώ-
σμασί μου, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἀντανά-
κλασιν τοῦ μυστικισμοῦ... οὔτε ἐν τοῖς
ἔργοις μου, οὔτε ἐν τοῖς στοχασμοῖς μου.
Πειπεισμένος περὶ ταύτης, ἀφῆθην τυφλὸς
εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς συζήτου μου καὶ
μετὰ καρδίας ἀτρομῆτου εἰσῆλθον εἰς τὸν
λαβύρινθον τῶν σπουδῶν της. Καὶ ὅτε,
ἐν τῇ μέθῃ τῶν καταπραμένων ἐκείνων σε-
λίδων, ἡσθάνομην ἀφυπνιζόμενον ἐν ἐμοὶ
κατάρτατον πνεῦμα, — ἡ Μορέλλα προχω-
ροῦσα ἔθετε τὴν ψυχράν αὐτῆς χεῖρα ἐν
τῇ χειρὶ μου καὶ ἐλάμβανεν ἐκ τῆς τέ-
φρας νεκρᾶς πλέον φιλοσοφίας σκοτεινὰς

καὶ παραδόξους τινὰς λέξεις, αἵτινες ἔ-
νεκα τῆς ἁλλοκότου ἐννοίας των, ἐχαράσ-
σοντο βαθέως ἐν τῇ μνήμῃ μου.

Καὶ τότε, ἐπὶ μακρὰς ὥρας, ἐκαθήμην
παρ' αὐτὴν ὄνειροπολῶν καὶ γοητευόμε-
νος ὑπὸ τῆς λιγυφθόγγου φωνῆς της,
ἄχρις οὗ ἡ ἀρμονία ἐκείνη ἀνείμιγνυτο μετὰ
τινος τρόμου καὶ σκιά τις ἐξετείνεται ἐπὶ
τῆς ψυχῆς μου. — Τότε ἐγενόμην κάτω-
χρος καὶ ἔτρεμον ἐνδομύχως, ὑπὸ τὴν
ἐπῆρειαν τῶν ὑπεργηρίων ἐκείνων ὀνειρῶν.
Οὕτω δέ, ἡ χαρὰ μετεβάλλετο ἀποτόμως
εἰς φρίκην, καὶ τὸ ἰδανικὸν τοῦ ὠραίου
καθίστατο τὸ ἰδανικὸν τοῦ φοικώδους. Ἡ
κοιλὰς Χινὼμ ἐγένετο βραδύτερον Γέεννα.

Ἐπίστευον ὅτι ἦτο ἀνωφελὲς νὰ καθο-
ρίσω τὸν ἀκριβῆ χαρακτήρα τῶν προβλη-
μάτων, ἅτινα, πηγάζοντα ἀπὸ τῶν βι-
βλίων — ὧν ἐμνήσθην ἀνωτέρω — ὑπῆρξαν
ἐπὶ μακρὸν τὸ μοναδικὸν σχεδὸν ἀντικεί-
μενον τῆς μετὰ τῆς Μορέλλας συνδιαλέ-
ξεώς μου. Οἱ γινώσκοντες τὴν θεολογι-
κὴν ἡθικὴν θὰ τὸ ἐννοήσωσιν εὐκόλως·
οἱ δὲ ἀγνοοῦντες αὐτὴν, οὐδὲν σχεδὸν θὰ
ἐνόουν. Ὁ παραδόξος πανθεϊσμός τοῦ
Φίχτε, ἡ τροποποιηθεῖσα παλιγγενεσία
τῶν πυθαγορικῶν, καὶ πρὸ πάντων ἡ τῆς
ταυτότητος ἰδέα, οἷα αὕτη ἐκτίθεται ὑπὸ
τοῦ Σχέλλιγγ, ἦσαν γενικῶς τὰ θέματα,
ἅτινα εἶχον πλεῖονα θέληνητρα διὰ τὴν
ὄνειροπόλον Μορέλλαν. Ἡ ταυτότης αὕτη,
ἡ καλουμένη προσωπική, κατὰ τὸν φιλό-
σοφον Ἀδλκε, πιστεύω, ὁρθῶς κατὰ τοῦτο
κρίνοντα, συνίσταται εἰς τὴν παράτασιν
τοῦ λογικοῦ ὄντος. Ἄν παραδεχθῶμεν
ὅτι λέγοντες πρόσωπον ἐννοοῦμεν οὐσίαν
σκεπτομένην, πεπρωτισμένην διὰ τοῦ λογικοῦ
καὶ συνισταμένην εἰς συνείδησιν, συνο-
δεύουσαν τὴν σκέψιν, ἡ συνείδησις αὕτη
εἶναι ἡ ποιοῦσα ἡμᾶς πάντας, ὅτι καλοῦ-
μεν ἡμᾶς αὐτοὺς, — ἡ διακρίνουσα οὕτως
ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἄλλων λογικῶν ὄντων καὶ
παρέχουσα ἡμῖν τὴν προσωπικὴν ἡμῶν
ταυτότητα. Ἄλλ' ἡ ἀρχὴ τῆς ἀτομικότη-
τος, — ἡ γνῶσις τῆς ταυτότητος ταύτης,
ἥτις ἐν τῷ θανάτῳ, ἀπόλλυται ἐντελῶς,
ἡ οὐ, — ὑπῆρξε δι' ἐμὲ πάντοτε πρόβλημα
μεγίστου ἐνδιαφέροντος, οὐ μόνον ἔνεκα
τῆς ἀνησυχητικῆς καὶ εἰς ἀμηχανίαν ἀ-
γούσης φύσεως τῶν συνεπειῶν του, ἀλλὰ
καὶ ἔνεκα τοῦ παραδόξου καὶ τετραγα-
μένου ἥθους, δι' οὗ ἡ Μορέλλα ἐλάλει
συνήθως περὶ αὐτοῦ.

Ἄλλ' ἐπῆλθεν ἐπὶ τέλους καιρὸς, καθ'
ὃν τὸ μυστήριον τῆς φύσεως τῆς συζήτου
μου ἐβάρυνεν ἐπ' ἐμοῦ δίκην γοητείας.
Δὲν ἡδυνάμην πλέον νὰ ὑποφέρω τὴν ἐπα-
φὴν τῶν ὠχρῶν δακτύλων της, οὔτε τὸν
βαθὺν καὶ μεταλλικὸν ἦχον τῆς ἀρμονι-
κῆς φωνῆς της, οὔτε τὰς ἀστραπὰς τῶν
μελαγχολικῶν ὀμμάτων της. Ἐκείνη δὲν
ἤγνῃ πάντα ταῦτα, ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἐλα-
χίστην ἐπίπληξιν μοὶ ἀπέτεινε περὶ τοῦ-
του· ἐφαίνετο δὲ γινώσκουσα καὶ τὴν
ἀδυναμίαν μου καὶ τὴν παραφροσύνην
μου, ὥς ἀπεκάλει μειδιδῶσα σχεδόν: εἰ-
μαρμένην. Ἐφαίνετο μάλιστα γινώσκουσα
αὐτὴν τὴν αἰτίαν — τὴν εἰς ἐμὲ ἄγνωστον
— τῆς βαθμιαίας ἀλλοιώσεως τῆς φιλίας

μου· ἀλλ' οὐδεμίαν περὶ τούτου μοὶ ἔδι-
δεν ἐξηγήσιν, οὐδ' ὑπαινιγμὸν κἂν ἐποίει
περὶ τῆς φύσεως τῆς τοιαύτης αἰτίας. Ἐν
τούτοις, ἡ Μορέλλα ἦτο γυνὴ καὶ ἔφθι-
νεν ὁσημέραι. Μετὰ τινὰ καιρὸν, κηλὶς
αἱματόχρους καὶ διαρκῆς ἐφάνη ἐπὶ τῆς
παρειᾶς της, καὶ αἱ γλαυκαὶ φλέβες τοῦ
ὠχροῦ μετώπου της ἐξωγκώθησαν. Τότε
ἡσθάνθη ὀϊκτὸν τινὰ· ἀλλὰ μετὰ μίαν
στιγμὴν συνήντησα τὴν ἀστραπὴν τῶν
ὀμμάτων της, ἐκδηλοῦσαν πληθύν σκέ-
ψων, καὶ ἡ ψυχὴ μου κατεβλήθη, ὥσπερ
ὑπὸ ἀσθενείας, καὶ ἡσθάνθη τὴν σκοτο-
δίνην ἐκείνου, ὅστις προσήλωσε τὸ βλέμμα
εἰς πένθιμον καὶ ἀνεξερεύνητον ἄβυσσον.

Πρέπει ἄρα γε νὰ εἴπω ὅτι περιέμενον
μετὰ διακκοῦς καὶ βιβρώσκοντος τὴν καρ-
μου πόθου τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου τῆς
Μορέλλας; Καὶ ὁμως οὕτως εἶχεν. Ἀλλὰ
τὸ ἀσθενὲς πνεῦμά της εἶχε προσκολληθῇ
εἰς τὴν ἐκ πηλοῦ κατοικίαν ἐπὶ μακρὰς
ἡμέρας, ἐπὶ ἐβδομάδας ὁλοκλήρους, ἐπὶ
ὀχληροῦς μῆνας, εἰς τρόπον ὥστε ἐπὶ τέ-
λους τὰ βασανισθέντα νεῦρά μου ὑπερί-
σχυσαν τοῦ λογικοῦ μου. Κατελήφθη δὲ
ὑπὸ μανίας, ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ βραδύτητι,
καὶ μετὰ καρδίας δαίμονος κατηράσθη
τὰς ἡμέρας, τὰς ὥρας καὶ τὰ λεπτὰ τῆς
πικρίας, ἅτινα ἐφαίνοντο παρατεινόμενα
ἐπ' ἀπειρον, ἐνῶ ἡ εὐγενὴς αὐτῆς ὑπαρ-
ξις ἐφθινεν, ὡς τὸ φῶς ἐν τῇ ἀγωνίᾳ τῆς
ἡμέρας.

Φθινοπωρινὴν τινὰ ἐσπέραν, ἐνῶ ὁ ἄνε-
μος ἐκοιμάτο ἐν οὐρανοῖς, ἡ Μορέλλα μὲ
προσεκάλεσεν εἰς τὴν κλίνην της. Πέπλος
ὀμίχλης ἐκάλυπτε τὴν γῆν, καὶ θερμὸς
ἀτμός ἐξετείνεται ἐπὶ τῶν ὑδάτων οὕτως,
ὥστε βλέπων τις, διὰ τοῦ φυλλώματος
τοῦ δάσους, τὰς λάμψεις τοῦ Ὀκτωβρίου
θὰ ἐνόμιζεν ὅτι ὠραία ἱρις εἶχε φανῇ εἰς
τὸ στερέωμα.

— Ἰδοὺ ἡ κορωνὶς τῶν ἡμερῶν... μοὶ
εἶπεν ὅτε ἐπλησίασα εἰς αὐτὴν... ἡ ὁ-
ραιότερα ἡμέρα, ὅπως ζήσῃ τις ἡ ὅπως
ἀποθάνῃ... εἶναι ὠραία ἡμέρα διὰ τοὺς
υἱοὺς τῆς γῆς καὶ τῆς ζωῆς... ἀλλ' ὁ-
ραιότερα ἔτι διὰ τὰς θυγατέρας τοῦ οὐ-
ρανοῦ καὶ τοῦ θανάτου.

Ἦσπασθην τὸ μέτωπόν της, καὶ ἐκείνη
ἐξηκολούθησε λέγουσα:

— Μετ' οὐ πολὺ ἀποθνήσκω, καὶ ὁμως
θὰ ζήσω.

— Μορέλλα!

— Οὐδέποτε μὲ ἠγάπησας· ἀλλ' ἐκεί-
νην, τὴν ὁποίαν ἐμίσησας ζῶσαν, θὰ λα-
τρεύσῃς νεκράν.

— Μορέλλα!

— Σοὶ ἐπαναλαμβάνω, ὅτι μετ' οὐ πολὺ
ἀποθνήσκω... ἀλλ' ὑπάρχει ἐν ἐμοὶ ἐχέγ-
γυόν τι τῆς ἀγάπης — ὦ, πόσον ἀσθενὺς
ἀγάπης! — τὴν ὁποίαν ἡσθάνθης δι' ἐμὲ,
μία ἄλλη Μορέλλα. Ἄλλ' αἱ ἡμέραι σου
θὰ ἦναι πλήρεις ἄλγους· τοῦ ἄλγους ἐκεί-
νου, ὅπερ εἶναι ἡ διαρκεστέρᾳ τῶν ἐντυ-
πώσεων, καθὼς ἡ κυπάρισσος εἶναι τὸ
ζωτικώτερον τῶν δένδρων. — Διότι αἱ ὥραι
τῆς εὐτυχίας σου παρήλθον, καὶ ἡ χαρὰ
δὲν δρέπεται δις ἐν τῷ βίῳ, ὥσπερ εἶδῃ
τινὰ ρόδων δις τοῦ ἔτους. Δὲν θὰ παίζῃς

πλέον μετὰ τοῦ χρόνου τὸ παιγνίδιον τοῦ γέροντος τῆς Τέω· ἡ μύρτος καὶ ἡ ἀμπελος θὰ σοὶ ᾔναι ἀγνωστοὶ πανταχοῦ δὲ τῆς γῆς θὰ φέρῃς μετὰ σοῦ τὸ σουδάριόν σου, ὡς ὁ μουσουλμάνος τῆς Μέκκας.

— Μορέλλα !... ἀνέκραξα... Μορέλλα ! πῶς τὸ εἰζεύρεις ;

Ἄλλ' ἐκείνη δὲν ἀπήντησεν· ἔκλινε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου· ἐλαφρὰ φορικίας κατέλαβε τὸ σῶμά της, εἴτα ἐξέπνευσε... καὶ δὲν ἤκουσα πλέον τὴν φωνὴν της.

Ἐν τούτοις, ὡς προεῖπε, τὸ πλάσμα, εἰς δ' εἶχε δώσῃ τὴν ζώην θνήσκουσα, καὶ ὅπερ δὲν ἀνέπνευσεν ἡ ὅτε ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἔπαυσε ν' ἀναπνέη, — καὶ ὅπερ ἦτο θυγάτριον — ἐζήσεν, ἀνεπτύχθη μάλιστα θαυμασίως καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὸ πνεῦμα, ὁμοιάσαν καθ' ὁλοκληρίαν τὴν μητέρα του. Τὴν κόρην ἐκείνην ἠγάπησα δι' ἔρωτος τόσον θερμοῦ, οἷον οὐδέποτε ἐπίστευον ὅτι ἠδυνάμην νὰ αἰσθανθῶ διὰ κάτοικον τῆς γῆς.

Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ, ὁ ὀρίζων τοῦ ἀγνοῦ ἐκείνου αἰσθημάτων ἐσκοτίσθη, καλυφθεὶς ὑπὸ τῶν πυκνῶν νεφῶν τῆς μελαγχολίας, τῆς φρίκης καὶ τῆς ἀγωνίας. Εἶπον ὅτι ἡ μικρὰ εἶχεν ἀναπτύχθῃ θαυμασίως καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὸ πνεῦμα. — Παράδοξος πράγματι ὑπῆρξεν ἡ τοῦ σώματος αὐτῆς ἀνάπτυξις, — ἀλλὰ φοβεραὶ, φοβερώταται καὶ ταραχώδεις σκέψεις, αἵτινες συνεκεντρώθησαν ἐν ἐμοί, ἐπιβλέποντι τὴν διανοητικὴν αὐτῆς ἀνάπτυξιν. Καὶ ἠδύνατο νὰ συμβῇ ἄλλως, ἀφοῦ καθ' ἐκάστην ἀνεκάλυπτον ἐν ταῖς ιδέαις τῆς παιδίσκης τὴν ἔφηβον δύναμιν καὶ τὰς ιδιότητας τῆς γυναικός ; — ἀφοῦ οἱ λόγοι τῆς πείρας ἐξήρχοντο τῶν χειλέων τοῦ νηπίου ; — ἀφοῦ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἔβλεπον τὴν σύνεσιν καὶ τὰ πάθη τῆς ὀρίμου ἡλικίας κατοπτριζόμενα ἐν ταῖς μεγάλοις καὶ μελαγχολικοῖς ὀφθαλμοῖς της ; — ἀφοῦ, ἐπαναλαμβάνω, τοιαῦτα παράδοξα προσέβαλλον τὰς ἐντρόμους αἰσθήσεις μου ; — ἀφοῦ ὑπῆρξεν ἀδύνατον εἰς τὴν ψυχὴν μου νὰ προσποιηθῇ περισσότερον καὶ εἰς τὰς φορικίας δυνάμεις μου ν' ἀποθῶσιν τὴν βεβαιότητα ταύτην ; — Εἶναι λοιπὸν ἄξιον θαυμασμοῦ, ἂν ὑποφίαι φοβεραὶ καὶ ἀνησυχητικῆς φύσεως ἐνεφώλευσαν ἐν τῷ πνεύματί μου, καὶ ἂν ἀνεμιμνησκόμεν μετὰ φρίκης τὰς παραδόξους διηγήσεις καὶ τὰς βαθύτατα ἐν τῷ πνεύματί μου εἰσδυσάσας θεωρίας τῆς ἀποθανούσης Μορέλλας ; Ἀπέσπασα λοιπὸν ἀπὸ τῆς περιεργίας τοῦ κόσμου ὄν, ὅπερ ἡ Εἰμαρμένη μοι ἐπέβαλλε νὰ λατρεύω, καὶ ἐφύλαττον αὐτὸ αὐστηρῶς ἐν τῷ οἰκίσκῳ μου, ἐπαγρυπνῶν μετὰ ἡθικῆς ἀγωνίας ἐπὶ παντός ὅ,τι ἀπέβλεπεν εἰς τὸ προσφιλέστατον ἐκεῖνο μικρὸν πλάσμα.

Τὰ ἔτη διήρχοντο, καὶ καθ' ἐκάστην, παρατηρῶν τὸ ἅγιον, τὸ γλυκὺ, τὸ εὐγλωττον πρόσωπόν της καὶ μελετῶν τὰ σχεδὸν γυναικὸς χαρακτηριστικὰ της, ἀνεκάλυπτον νέα σημεῖα ὁμοιότητος μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς μητρὸς της, μεταξὺ τῆς ρεμβώδους καὶ τῆς νεκρᾶς. Ἀπὸ στιγμῆς

δ' εἰς στιγμὴν, αἱ τοιαῦται τῆς ὁμοιότητος γραμμαὶ ἐλάμβανον ὑπαρξιν, πληρέστεραι, μᾶλλον καθωρισμέναι, μᾶλλον ἀνησυχητικαὶ καὶ φορικώδεις φοβεραὶ ἐν τῇ ὄψει των. Ὅθεν ἠδυνάμην μὲν νὰ παραδεχθῶ ὅτι τὸ μεῖδιμά της ὁμοιάζετο πρὸς τὸ μεῖδιμα τῆς μητρὸς της· ἀλλ' ἡ ὁμοιότης αὕτη ἦτο ταυτοῦτης, ἥτις μοι ἐνεποίει φρίκην. — Ἠδυνάμην ν' ἀνεχθῶ τὰ ὅμματα αὐτῆς ὁμοιάζοντα πρὸς τὰ τῆς Μορέλλας· ἀλλὰ τὸ βλέμμα της εἰσέδιδε συχνάκις εἰς τὰ ἄδυτα τῆς ψυχῆς μου, ἐκφράζον τὸ παραδόξον καὶ τὴν ἔντασιν τῶν σκέψεων αὐτῆς ἐκείνης τῆς Μορέλλας. Καὶ ἐν αὐτῇ ἔτι τῇ κατατομῇ τοῦ ὕψους μετώπου της, καὶ ἐν τοῖς βοστρύχοις τῆς μεταξοειδοῦς κόμης της, καὶ ἐν τοῖς εἰς ταύτην συνηθῶς βυθιζομένοις ὠχροῖς δακτύλοις της, καὶ ἐν τῷ ἁρμονικῷ, ἀλλὰ βαρεῖ, ἥχῳ τῆς φωνῆς της, καὶ πρὸ πάντων — ὦ, πρὸ πάντων — ἐν ταῖς φράσεσι καὶ ταῖς ἐκφράσεσι τῆς νεκρᾶς, ἃς ἤκουον ἀπὸ τῶν χειλέων τῆς προσφιλοῦς ζώσης, εὕρισκον τροπὴν ιδέας, ἥτις μὲ κατεδιέβρωσκε — σκώληκος, ὅστις δὲν ἤθελε ν' ἀποθάνῃ.

Δέκα ἔτη παρήλθον οὕτω, καὶ ἡ θυγάτηρ μου ἔμενεν ἔτι ἀνώνυμος ἐπὶ τῆς γῆς. — Κόρη μου καὶ ἀγάπη μου, ἦσαν τὰ συνηθῆ ὀνόματα, ἅτινα μοι ὑπηγόρευε συνηθῶς ἡ πατρικὴ ἀγάπη, ἐνῷ ἡ αὐστηρὰ ἀπομόνωσις ἀντέκειτο πρὸς πᾶσαν ἄλλην σχέσιν. Τὸ ὄνομα τῆς Μορέλλας εἶχεν ἀποθάνῃ μετ' αὐτῆς. Περὶ τῆς μητρὸς οὐδέποτε εἶχον λαλήσει εἰς τὴν θυγατέρα· μοι ἦτο ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ πράξω τοῦτο, — ὥστε κατὰ τὴν βραχείαν περίοδον τῆς ὑπάρξεώς της, αὕτη οὐδεμίαν ἐντύπωσιν τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου ἔλαβε, πλὴν τῶν παρεχομένων αὐτῇ ἐντὸς τῶν στενῶν ὁρίων τοῦ ἀναχωρητηρίου της.

Καὶ ὅμως, προϋόντος τοῦ χρόνου, ἡ τελετὴ τοῦ βαπτίσματος ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν μου, ἐν τῇ καταστάσει ἐκείνῃ τοῦ ἐκνευρισμοῦ καὶ τῆς ψυχικῆς ταραχῆς, ὡς τὸ εὐτυχὲς μέσον τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῶν καταλαβόντων με φόβων. Ἀλλὰ παρὰ τὴν κολυβήθραν ἐδίστασα περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ὀνόματος. Μυριάς ἐπιθέτων συνέσεως καὶ καλλονῆς, ὀνομάτων προελθόντων ἡμῖν ἐκ τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νεωτέρων χρόνων, ἀπὸ τῆς πατρίδος μου καὶ τῆς ἀλλοδαπῆς, συνωστίζοντο ἐπὶ τῶν χειλέων μου, μετὰ πλήθους ἄλλων ἐκφραζόντων εὐγένειαν ψυχῆς καὶ ἀγαθότητα.

Τίς λοιπὸν μοι ἐνέπνευσε τότε τὴν ιδέαν νὰ ἐπικαλεσθῶ τὴν μνήμην τῆς πρὸ τοσοῦτου χρόνου κηδευθείσης νεκρᾶς ; Ποῖος δαίμων μὲ ὤθησε νὰ προφέρω λέξιν, ἥς ἡ ἀνάμνησις ἔφερε πάντοτε τὸ αἷμα κατὰ χεῖμάρους ἀπὸ τῆς κεφαλῆς εἰς τὴν καρδίαν μου ; Ποῖον κακοποιὸν πνεῦμα ἐλάλησεν ἀπὸ τῶν ἀδύτων τῆς ψυχῆς μου, ὅτε, ὑπὸ τοὺς σκοτεινοὺς θόλους τοῦ ναοῦ καὶ ἐν τῇ σιγῇ τῆς νυκτός, ἐψιθύρισα εἰς τὸ οὖς τοῦ λειτουργοῦ τοῦ Ὑψίστου τὴν λέξιν : Μορέλλα ; Ποῖον ὄν, μοχθηρότερον τοῦ δαίμονος, συνετάραξε σπασμωδικῶς τὴν μορφὴν τῆς θυγατρὸς μου

καὶ ἐκάλυψεν αὐτὴν διὰ τῆς ὠχρότητος τοῦ θανάτου ὅτε, ἀνασκιρτήσασα εἰς τὸν μόλις ἀκουσθέντα ἐκείνον ἥχον, ἀνύψωσε τοὺς διαυγεῖς ὀφθαλμούς της εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ πεσοῦσα πρηνὴς ἐπὶ τοῦ μέλανος λίθου τοῦ οἰκογενειακοῦ ἡμῶν τάφου, ἀπήντησεν :

— Ἴδού ἐγώ ;

Αἱ ἀπλούσταται αὗται λέξεις ἐπληξάν διακεκριμένως τὰς ἀκοάς μου, ψυχραὶ καὶ ἡρεμοὶ ἐκεῖθεν δέ, ὡς ἀναλελυμένος μόλυβδος, διήλθον συρίζουσαι διὰ τοῦ ἐγκεφάλου μου... ὦ ! τὰ ἔτη... δύνανται νὰ παρέλθωσι τὰ ἔτη· ἀλλ' ἡ ἀνάμνησις τῆς στιγμῆς ἐκείνης, οὐδέποτε ! — Ἀ ! τὰ ἄνθη καὶ αἱ ἀμπελοὶ δὲν μοι ἦσαν ἀγνωστα· ἀλλὰ τὸ δηλητηριώδες οὐπὺς καὶ ἡ κυπάρισσος ἐξέτεινον ἐπ' ἐμοῦ τὰς σκιὰς των, ἡμέρας καὶ νυκτός. Ἐκτοτε, ἀπώλεσα τὴν συνειδησιν τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου· ἐξηφανίσθησαν ἀπὸ τῶν οὐρανῶν οἱ ἀστέρες τῆς εἰμαρμένης μου· ἡ γῆ κατέστη σκοτεινὴ, καὶ πᾶσαι αἱ εἰκόνες διήρχοντο ἐνώπιόν μου, ὡς εὐστροφοὶ σκιαί... ἀλλ' ἐξ αὐτῶν μίαν καὶ μόνην διέκρινον... τὴν Μορέλλαν !

Οἱ ἀνεμοὶ τοῦ οὐρανοῦ ἔνα καὶ μόνον ἥχον ἔφερον εἰς τὰς ἀκοάς μου, καὶ τὰ κύματα τῆς θαλάσσης ἐψιθύριζον ἐν καὶ μόνον ὄνομα... Μορέλλα ! — Ἀλλ' αὕτη ἀπέθανε καὶ ἐγὼ ἔφερον αὐτὴν ἐν ταῖς ἀγκάλαις μου εἰς τὸν τάφον της, ὅπου ἐμεῖδιάσα μεῖδιμα πικρὸν καὶ παρατεταμένον, ὅτε ἐν τῇ κρίσει, ἔνθα ἀπέθεσα τὴν δευτέραν, οὐδὲν ἔχνος εὖρον τῆς πρώτης Μορέλλας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΝΑΣ

Χ. ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΓ ΑΝΑΓΕΡΣΕΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΑΝΕΥ ΕΙΚΟΝΩΝ

Ἑσπέρα ὁγδόη.

Πυκνὰ μαῦρα νέφη ἐκάλυπτον τὸ στερέωμα· ἡ Σελήνη δὲν ἐφαίνετο καὶ διὰ τοῦτο ἐμελαγχόλουν φοβερά· ἀπελπισ ἔστρεφον παντοῦ τὰ βλέμματα, ὅπου ἄλλοτε συνείθιζε νὰ φαίνονται ἡ προσφιλεῖς ἡδὴ φίλη μου, ἀλλὰ δὲν ἐφαίνετο· αἱ σκέψεις μου ἐπλανῶντο τῇδε κάκεισε.

Πόσον τὴν ἐπεθύμουν, τὴν φίλην ταύτην, ἥτις τόσα καὶ τόσα μοὶ διηγείτο.

Καὶ τῷ ὄντι, τί δὲν ἔβλεπεν αὐτὴ ἡ Σελήνη ! πότε εὕρισκετο ἐπὶ τῶν παγωμένων θαλασσῶν, ἐνθαρρύνουσα τοὺς νοσταλγοῦντας θαλασσοπόρους καὶ πότε ἐπὶ τῶν ρευμάτων τῆς διακεκαυμένης ζώνης, φωτίζουσα τὰ ἥσυχά τοῦ Ὠκεανοῦ κύματα.

Ὅτε ὁ Ρωμαῖος ἐπὶ τοῦ ἐξώστου ἔδιδε τὸ πρῶτον ἐρωτικὸν φίλημα εἰς τὴν τρέμουσαν Ἰουλίαν, ἡ Σελήνη, διὰ μέσου τῶν ὑψικόμενων δρυῶν, ἐθώπευε τὸν ἀλαβαστρινὸν τράχηλόν της· καὶ ὅτε ὁ Ναπολέων, ἐξώριστος εἰς τὴν Ἀγίαν Ἐλένην, ἐρρέμβανεν ἐπὶ τῶν βράχων της, χαλκεύων